

Öva enkelt

Misstanke om åtgärder för länsstyrelsen vid epizootimisstankar

Framtagning av övningspaket för epizootisjukdomar har skett i samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Övningsstöd till länsstyrelser och kommuner

Inledning

Jordbruksverket har ansvaret för att leda och samordna förebyggande åtgärder och bekämpa vissa allvarliga djursjukdomar (epizootisjukdomar), foderföroreningar och växtskadegörare. Vid samhällsstörningar inom Jordbruksverkets sektorsansvar sker samverkan med expertmyndigheter och andra aktörer, där var och en agerar utifrån sitt uppdrag och sina specifika kompetenser. För att kunna hantera dessa händelser krävs kunskap om varandras roller och ansvar, samt att det sker en kontinuerlig samverkan mellan aktörer på alla nivåer, dvs. både lokal, regional och central nivå.

Ett viktigt verktyg för att uppnå detta är att öva – både internt och aktörsgemensamt – för att du som aktör ska vara väl förberedd för din uppgift. Behovet av utbildning och övning är kontinuerligt, och som ett stöd till kommuner och länsstyrelser har Jordbruksverket tagit fram övningspaketet för samhällsstörningar inom områdena epizootier, foder och växt. Övningsstödet är till för dig som har ansvaret för planering och genomförandet av övningen, för att underlätta arbetet.

Syfte

Övningspaketet syftar till att aktören med minimala förberedelser och minimal resursåtgång ska kunna planera och genomföra seminarieövningar med koppling till händelser inom Jordbruksverkets sektorsansvar.

Läsanvisningar

Varje övningspaket innehåller ett antal övningar och för varje övning finns en övningsplan. Övningsplanen ska bearbetas av övningsledaren innan övningen genomförs. Övningarna har en inbördes nivåindelning och kan användas enskilt eller i följd.

Begrepp

Övningsledare: Leder och koordinerar planering och genomförande av övningen (benämns under genomförandet som spelledare).

Dokumentatör: Har det övergripande ansvaret för att dokumentera vad som diskuteras under övningen, samt att sammanställa materialet efter genomförd övning. Det är en fördel om dokumentatören har sakkunskap, men är absolut inget krav.

Utvärderare: Har det övergripande ansvaret för analysen av resultatet efter genomförd övning samt för att planera för erfarenhetshanteringen, gärna i samråd med övningsledaren.

Återrapportering

I övningsstödet ingår en återrapporteringsmall.

Tips

Använd gärna MSB:s övningsvägledningar, grundboken och metodhäftena för olika övningsformat där finns många konkreta råd och tips! Finns att ladda ner på MSB:s webbplats.

Användarinstruktion

Övningspaketet vänder sig framförallt till dig som jobbar i en kommun (lokal nivå) eller på en länsstyrelse (regional nivå). Övningspaketet består av övningsstöd, användarinstruktion, övningsbestämmelser, checklista, scenarier, momentbeskrivningar samt inspel. Dokumenten är i PDF-format. Läsbara med skärmläsare, men inte möjliga att fylla i digitalt. Som övningsledare kan du mejla till Beredskapsenheten på Jordbruksverket och få dokumenten i Word-format samt extra spelstöd.

Övningspaketet epizooti består av fem olika övningar, där tre av övningarna riktar sig till länsstyrelsen och två av dem riktar sig till kommunen.

1. Övergripande roll och ansvar för länsstyrelsen
2. Övergripande roll och ansvar för kommunen
3. Misstanke och åtgärder för länsstyrelsen
4. Konstaterat fall för länsstyrelsen
5. Konstaterat fall för kommunen

Övningsstöd, användarinstruktion, övningsbestämmelser samt checklista riktar sig till dig som är övningsledare, dokumentatör och/eller utvärderare. Scenarier, momentbeskrivningar, inspel med frågeställningar riktar sig till dig som är övningsledare, dokumentatör och/eller utvärderare samt till de övande. Grundscenariot är en händelse med ett utbrott av en epizootisjukdom, samt momentbeskrivningar som är en utveckling av detta.

Inspelen som är kopplade till varje moment utgörs av ett antal frågor som spelledaren spelar in och sedan låter aktörerna diskutera. Uteblir diskussionen, eller om spelledaren känner att man vill fördjupa och ”spetsa till” diskussionerna, finns ett antal understödande frågor.

Det finns två versioner av övningsbestämmelserna med tillhörande scenario, momentbeskrivningar samt inspel. Version 1 – riktar sig till dig som är övningsledare/spelledare. I den finns det återkommande rutor med grön ram inlagda som ett spelstöd till dig som kommer att genomföra övningen. Spelstödet är en hjälp för att kunna styra diskussionerna åt rätt håll så att syfte och mål med

övningen blir uppfyllda. Spelstödet ska inte de övande få tillgång till. Version 2 – riktar sig till de övande. Samma innehåll som version 1, men utan spelstödet. Den tidsåtgång som anges i övningsbestämmelserna är cirkatider och beror bland annat på övningsvanan hos de övande och spelledaren.

Exempel på förberedelseåtgärder kan vara uppdragsdialog med beställaren, där syfte och mål samt hantering av erfarenheter från övningen klargörs. Det är viktigt att före övningen ha klarat ut hur erfarenhetshanteringen ska gå till och vem som är ansvarig.

Det viktigaste i all övningsverksamhet är erfarenhetshanteringen. Före övningen ska beställaren och genomföraren vara helt överens om vad som är syftet med dokumentationen av erfarenheterna från övningen, hur den ska levereras, vem som är mottagare och hur eventuella förändringar ska implementeras i organisationen.

I förberedelsearbetet ingår också att kontrollera vilken eller vilka övningar som passar för era syften. Eventuellt behöver det göras vissa justeringar, t.ex. som att bjuda in deltagare, boka lokal, fika m.m. Vem ska dokumentera? Lokalen behöver kontrolleras; var ska spelledaren befinna sig under genomförandet, så alla ser och hör honom/henne? Finns det behov av att involvera experter i både övningsplaneringen och under själva övningen? I sådana fall vilka? Att använda sig av expertkompetens inom ett visst sakområde kan ge värdefullt stöd till en spelledare som normalt inte arbetar med sakfrågorna.

Det kan även behövas en utbildningsinsats för deltagarna innan övningen för att de ska förstå skillnaderna mellan de olika sjukdomarna. Här skulle exempelvis länsveterinären på en länsstyrelse kunna hålla en i sådan kompetenshöjning för deltagarna.

Som stöd för erfarenhetshanteringen medföljer mallar för återrapportering med ett antal frågeställningar.

Lycka till!

Övningsbestämmelser

Övningens namn

Misstanke och åtgärder för länsstyrelsen

Datum och tid för övningens genomförande

(Här fyller du som övningsledare i datum och tid)

Syfte med övningen

- att öka kunskapen om vilka omedelbara åtgärder som ska vidtas vid en misstanke av en epizootisjukdom och vilken planering som krävs inför ett eventuellt positivt provsvar samt
- att öka kunskapen om hur åtgärderna som vidtas kan anpassas för att stå i proportion till den risk som misstanken utgör

Målet efter genomförd övning

- Deltagarna har kunskap och förståelse om att olika epizootisjukdomar har mer eller mindre allvarliga konsekvenser.
- Deltagarna ska veta att den risk som en misstanke utgör ska styra vilka omedelbara åtgärder som krävs.
- Deltagarna ska veta vilka förberedelser som krävs inför eventuellt positivt provsvar.

Den här seminarieövningen består av fyra moment

- Mul- och klövsjuka
- Mjältbrand
- PRRS
- ASF

Målgrupp

Tjänsteman i beredskap (TiB), länsveterinär, kommunikatör samt krishanteringsorganisation.

Lämpligt antal deltagare: 10-15 deltagare

Förkunskaper

Deltagarna ska ha kännedom om egen organisation och dess krisorganisation och planering. Kunskap om länsstyrelsens, Jordbruksverkets och SVA:s roll och ansvar vid ett epizootiutbrott. Kunskap motsvarande en länsveterinär.

Format

Seminarieövning.

Övningsledning

Spelledare, dokumentatör, utvärderare.

Tidsåtgång

Tid för förberedelse: 4–6 tim.

Tid för genomförande:

Moment 1: 95 min.

Moment 2: 65 min.

Moment 3: 45 min.

Moment 4: 95 minuter.

Tid för bearbetning av resultatet från övningen: 3-5 timmar.

Underlag

Organisationens krishanteringsplan, epizootihandboken, epiwebb.se, relevant lagstiftning, MSB:s rekommendationer i publikationen ”Gemensamma grunder för ledning och samverkan”

Checklista för genomförande av seminarieövning

- Genomför en uppdragsdialog med beställaren. Klargör speciellt hur erfarenheterna ska tas om hand.
- Fastställ syfte och mål via bearbetning av övningsbestämmelserna.
- Förankra övningsbestämmelserna hos ledningen och den övande gruppen.
- Boka övningslokal med nödvändig utrustning.
- Boka och bjud in övande samt övriga deltagare till övningen.
- Boka ett startmöte med planeringsdeltagare och utvärderingsledning.
- Förbered presentationsmaterial och andra dokument.
- Förbered dokumentation med dokumentationsansvarig och/eller utvärderingsansvarig, se exempel i slutet av övningsstödet.
- Förbered övningslokal och andra praktiska detaljer.
- Kontrollera och förbered mat, dryck och förbrukningsmateriel.
- Genomför övningen.
- Skriv en sammanställning av dokumentationen och/eller en utvärderingsrapport, se exempel i slutet av övningsstödet.
- Ta fram handlingsplan.
- Genomför åtgärder.
- Följ upp erfarenhetshanteringen.

Epizootisjukdomar och hantering av misstankar

En epizootisjukdom är en allvarlig och ofta mycket smittsam djursjukdom. Enligt definitionen i lagstiftningen är det en allmänfarlig sjukdom som kan spridas genom smitta bland djur eller från djur till människa. Med allmänfarlig menas att sjukdomen ska utgöra ett allvarligt hot mot människors eller djurs hälsa eller medföra stora ekonomiska förluster för samhället. Epizootilagstiftningen anger vilka sjukdomar som klassas som epizootisjukdomar och vilka regler som gäller för dessa. Bland dessa allvarliga djursjukdomar finns en stor variation mellan vilken typ av konsekvenser och hur stora konsekvenser ett utbrott skulle ge. Vissa är zoonoser dvs. de kan överföras till människor. Andra är mycket smittsamma och hotar därför många besättningar med risk för stora bekämpningskostnader som följd. Flera av sjukdomarna skulle ge stora exportförluster vilket kan drabba enskilda lantbrukare och hela näringar hårt. Vissa sjukdomar klassar vi i Sverige som epizootisjukdom medan de är vanligt förekommande i andra EU länder. Utmärkande för dessa sjukdomar kan t.ex. vara att de skulle ge stora kostnader för näringen pga. ökad sjuklighet och därmed sämre produktion hos djuren.

När en djurhållare eller en veterinär misstänker att djur drabbats av en epizootisk sjukdom ska det rapporteras till Länsstyrelsen och Jordbruksverket. Jordbruksverket hanterar därefter misstanken baserat på den risk som misstanken utgör.

Övningsscenariot innehåller misstankar om tre olika epizootisjukdomar som vid ett konstaterat utbrott skulle ge mer eller mindre stora konsekvenser för samhället, jordbrukssektorn, livsmedelssektorn och/eller humanhälsan. I varje scenario framgår också hur stark misstanken är dvs. hur sannolikt det är att misstanken blir ett konstaterat fall. En sammanvägning av konsekvenserna och sannolikheten ger ett mått på den risk som en specifik misstanke utgör. Det är också den risken som ska styra vilka åtgärder som ska vidtas redan vid misstanke om en epizootisjukdom. Sjukdomarna som ingår i övningen är mul-och klövsjuka, mjältbrand och PRRS (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome) och ASF (afrikansk svinpest) hos vildsvin. Varje scenario inleds med en kort information om sjukdomarna och vilka konsekvenser de ger.

Grundscenario – mul- och klövsjuka

Förhistoria

Mul-och klövsjuka är en epizootisjukdom som drabbar klövbärande djur som t.ex. nötkreatur, grisar, får och getter. Sjukdomen förekommer i stora delar av världen, och orsakar betydande produktionsförluster som bidrar till fattigdom och svält. Virusets egenskaper som gör att det kan överleva länge i livsmedel och andra obehandlade produkter från djur. Sjukdomen kan därför spridas snabbt över långa sträckor och dyka upp i tidigare fria länder utan förvarning.

Ett utbrott av mul-och klövsjuka i Sverige skulle medföra stora kostnader för bekämpningsåtgärder och ekonomiska förluster pga. stoppad export. Staten finansierar de direkta bekämpningsåtgärderna medan jordbruksnäringen drabbas ekonomiskt av de sekundära kostnaderna vilket sannolikt blir den största andelen. Erfarenheter från utbrott internationellt visar att ett sjukdomsutbrott ger konsekvenser även utanför jordbrukssektorn som t.ex. påverkan på samhällets funktioner och minskad turism. För att minimera konsekvenserna är det viktigt att upptäcka ett utbrott i ett tidigt skede och det kräver hög medvetenhet om sjukdomen hos producenter och veterinärer som arbetar med klövbärande djur.

Momentbeskrivning 1 – Mul-och klövsjuka

Syftet med momentet

Att öka kunskapen om vilka åtgärder och vilken planering som ska genomföras vid stark misstanke av en epizootisjukdom som skulle ge mycket allvarliga konsekvenser.

Tidsförhållanden

Presentera uppgiften: 5 min.

Arbeta med inspelen: 1–3: 90 min.

Inspel 1 inklusive redovisning: 30 min

Inspel 2 inklusive redovisning: 30 min

Inspel 3 inklusive redovisning: 30 min

Total tid för momentet: ca 95 min.

Aktörer

Samtliga deltagande aktörer.

Händelseutveckling

Det är sen kväll och tjänsteman i beredskap (TiB) på länsstyrelsen blir via SOS alarm kontaktad av tjänsteman i beredskap på Jordbruksverket som informerar om en misstanke om mul- och klövsjuka i ert län. Fallet rör en stor mjölkgård där man har noterat att mjölkproduktionen gått ner kraftigt de senaste dagarna. En stor andel av djuren har varit hängiga och inte velat äta. Under förmiddagen är besättningsveterinären varit ute på gården för att undersöka djuren och hon fann att flera av korna hade feber. Veterinären observerade också att flera djur var halta, saliverade och hade blåsor i munnen. Veterinären fattade direkt misstanke om mul- och klövsjuka och kontaktade Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) för att få stöd i bedömningen. SVA bedömer att det rör sig om typiska symptom på mul- och klövsjuka och erbjuder sig att rapportera misstanken vidare till Jordbruksverket. SVA har även instruerat veterinären vilka prover som bör tas och de ska packas inför transport. Jordbruksverket har beslutat att proverna ska transporteras med bud till SVA. Gården spärrförklaras enligt epizootilagen av veterinären på plats.

INSPEL 1

Vilka omedelbara åtgärder behöver länsstyrelsen vidta vid en stark misstanke om mul- och klövsjuka, det vill säga hur hanteras larmet internt på länsstyrelsen?

Tid: Arbete med inspel 1 inklusive redovisning: 30 minuter.

INSPEL 2

Hur organiserar sig länsstyrelsen för att vara förberedda inför ett eventuellt positivt provsvar för mul- och klövsjuka?

Tid: Arbete med inspel 2 inklusive redovisning: 30 min.

INSPEL 3

Vilka initiala åtgärder behöver man planera för att kunna utföra under ett eventuellt utbrotts första timmar?

Tid: Arbete med inspel 3 inklusive redovisning: 30 minuter.

Grundscenario – Mjältbrand

Förhistoria

Mjältbrand som även kallas antrax är en sjukdom som kan drabba alla däggdjur, inklusive människa, men gräsätare såsom nötkreatur och får drabbas särskilt. Mjältbrandsbakterier kan bilda sporer som har förmåga att överleva länge i miljön, särskilt nere i marken. Mjältbrandsutbrott förekommer sporadiskt i Sverige exempelvis i samband med grävarbeten på platser där man historiskt grävt ner smittade kadaver. Det faktum att sjukdomen är en zoonos ställer krav på en tydlig information till allmänheten, djurägare och personal som deltar i bekämpningsarbetet, vilket kan vara en utmaning. Risken för människor behöver också hanteras.

Momentbeskrivning 2 – Mjältbrand

Syftet med momentet

Att öka kunskapen om vilka åtgärder och vilken planering som ska genomföras vid misstanke om en epizootisjukdom som är en zoonos.

Tidsförhållanden

Presentera uppgiften: 5 min.

Arbeta med inspelen: 1–3: 60 min.

Inspel 1 inklusive redovisning: 20 min

Inspel 2 inklusive redovisning: 20 min

Inspel 3 inklusive redovisning: 20 min

Total tid för momentet: ca 65 min.

Aktörer

Samtliga deltagande aktörer.

Händelseutveckling

En veterinär i ert län kontaktar tjänsteman i beredskap (TiB) på länsstyrelsen, via SOS alarm, för att rapportera en misstanke om mjältbrand på en gård med ett 30-tal köttdjur på bete. Två stutar hittades döda i dag på morgonen. Veterinären tänkte direkt på mjältbrand eftersom kropparna inte var likstela och hon noterade blod som inte hade koagulerat i näsborren hos ett av djuren. Lantbrukaren har fullt upp eftersom han är i färd med att installera ett nytt vindkraftverk i samma hage där djuren går och grävarbetet är redan igång.

INSPEL 1

Vilka omedelbara åtgärder behöver länsstyrelsen vidta vid en stark misstanke om mjältbrand, det vill säga hur hanteras larmet internt på länsstyrelsen?

Tid: Arbete med inspel 1 inklusive redovisning: 20 minuter.

INSPEL 2

Hur organiserar sig länsstyrelsen för att vara förberedda inför ett eventuellt positivt provsvar för mjältbrand?

Tid: Arbete med inspel 2 inklusive redovisning: 20 min.

INSPEL 3

Vilka initiala åtgärder behöver man planera för att kunna utföra under ett eventuellt utbrotts första timmar?

Tid: Arbete med inspel 3 inklusive redovisning: 20 minuter.

Grundscenario – PRRS (eller andra epizootisjukdomar som kan ge reproduktionsstörningar hos grisar)

Förhistoria

PRRS drabbar grisar med luftvägssymtom och reproduktionsstörningar. I Sverige klassas sjukdomen som en epizootisjukdom medan den är vanligt förekommande i Europa och närmast Danmark. Vid symptom likt det som beskrivs i scenariot är rutinen att man även provtar för vissa andra epizootisjukdomar som skulle kunna ge liknande symptom. Sverige hade ett utbrott av PRRS 2007 som då bekämpades framgångsrikt. I länder där sjukdomen förekommer leder den till produktionsförluster, djurlidande och en högre antibiotikaanvändning och därför finns det starka incitament för svenska myndigheter och grisproducenter att hålla landet fritt från sjukdomen.

Momentbeskrivning 3 – PRRS

Syftet med momentet

Att öka kunskapen om vilka åtgärder och vilken planering som ska genomföras när ett epizootiärende hanteras som en så kallad ”uteslutande av diagnos”.

”Uteslutande av diagnos” är ett sätt att förstärka övervakningen av epizootisjukdomar genom att prover tas även då sannolikheten för att det skulle bli ett positivt provsvar är låg. Proverna tas då med stöd av provtagningslagen, Lag (2006:806) om provtagning på djur med mera.

Tidsförhållanden

Presentera uppgiften: 5 min.

Arbeta med inspelen: 1–2: 40 min.

Inspel 1 inklusive redovisning: 20 min

Inspel 2 inklusive redovisning: 20 min

Total tid för momentet: ca 45 min.

Aktörer

Samtliga deltagande aktörer.

Händelseutveckling

Länsstyrelsen blir kontaktad av en smittskyddshandläggare på Jordbruksverket som informerar om ett fall i ert län där en medelstor smågrisproducent har haft problem med reproduktionsstörningar. Besättningsveterinären, Jordbruksverket och SVA haft en diskussion och aktörerna har kommit fram till att det inte rör sig om en regelrätt epizootimisstanke. Däremot vill de gärna ta prover i besättningen för att utesluta att det skulle röra sig om en epizooti och SVA rekommenderar att man utesluter PRRS, Aujeszzkys sjukdom och klassisk svinpest. Jordbruksverket har inte spärrförklarat gården eftersom riskbedömningen inte motiverar det. Veterinären har tillgång till epizootiutrustning inklusive provtagningsmaterial och emballage som länsstyrelsen tillhandahållit veterinärstationen sedan tidigare.

INSPEL 1

Vilka åtgärder ska länsstyrelsen vidta vid uteslutande av diagnosen PRRS?

Tid: Arbete med inspel 1 inklusive redovisning: 20 minuter.

INSPEL 2

Hur skiljer sig länsstyrelsens agerande när det är uteslutande av diagnos jämfört med en reell epizootimisstanke?

Tid: Arbete med inspel 2 inklusive redovisning: 20 min.

Grundscenario – Afrikansk svinpest hos vildsvin

Förhistoria

Afrikansk svinpest är en allvarlig epizootisjukdom, som drabbar tamgrisar och vildsvin. Den kan inte smitta till människor. Inkubationstiden sträcker sig över fem till femton dagar. Några av virusstammarna ger mildare symtom, men den form av afrikansk svinpest som sprids i Europa idag ger allvarliga och akuta symtom såsom hög feber som följs av brist på aptit och nedsatt allmäntillstånd. Dräktiga suggor aborterar vanligen sina foster på ett tidigt stadium. Huden blir ofta blåaktigt missfärgad på delar av kroppen. Djuren dör vanligen inom fem till tio dagar.

Eftersom varken vaccin eller behandling finns så bekämpas sjukdomen genom åtgärder såsom massavlivning och destruering av djurkroppar för att hindra smittspridning. Vildsvin får samma typ av symtom som tamgrisar. Eftersom sjuka vildsvin drar sig undan ser man dem sällan, utan hittar dem först när de har dött eller inte alls. I en vildsvinsflock sprids smittan sällan till alla djur i flocken, men de som drabbas har lika stor risk att dö som tamgrisar.

En introduktion av ASF till Sverige kan ske genom att smittämnet, efter att ha förflyttats från smittat område i omvärlden i någon form (t.ex. en bit icke värmebehandlat fläskkött eller parma-/serranoskinka), hamnar i miljön i Sverige och tas upp av ett mottagligt vildsvin.

Momentbeskrivning 4 – ASF hos vildsvin

Syftet med momentet

Att öka kunskapen om vilka åtgärder och vilken planering som ska genomföras vid stark misstanke av en epizootisjukdom som skulle ge mycket allvarliga konsekvenser.

Tidsförhållanden

Presentera uppgiften: 5 min.

Arbeta med inspelen: 1–3: 90 min.

Inspel 1 inklusive redovisning: 30 min

Inspel 2 inklusive redovisning: 30 min

Inspel 2 inklusive redovisning: 30 min

Total tid för momentet: ca 95 min.

Aktörer

Samtliga deltagande aktörer.

Händelseutveckling

Det är lördag i september och tjänsteman i beredskap (TiB) på länsstyrelsen blir via SOS alarm kontaktad av tjänsteman i beredskap på Jordbruksverket som informerar om en misstanke om ASF på vildsvin i ert län. En jägare har upptäckt tre döda vildsvin som ligger med några hundra meters mellanrum vid ett vattendrag 2 mil öster om en större tätort i länet och ca ett par km från motorvägen. Djurkropparna har inga skottskador utan är helt intakta. En är lite rödflammig vid ljumskarna och en annan har lite blod runt trynet.

Jägaren har kontaktat SVA som i sin tur har bedömt att det rör sig om misstanke om ASF och rapporterat misstanken vidare till Jordbruksverket. Jordbruksverket har beslutat om att utse en veterinär samt att proverna ska transporteras med budbil till SVA.

De döda djuren transporteras för analys till SVA, vilken genomförs under helgen.

INSPEL 1

Vilka omedelbara åtgärder behöver länsstyrelsen vidta vid en stark misstanke om ASF hos vildsvin, d.v.s. hur hanteras larmet internt på länsstyrelsen?

Tid: Arbete med inspel 1 inklusive redovisning: 30 minuter.

INSPEL 2

Hur organiserar sig länsstyrelsen för att vara förberedda inför ett eventuellt positivt provsvar för ASF hos vildsvin?

Tid: Arbete med inspel 2 inklusive redovisning: 30 min.

INSPEL 3

Vilka initiala åtgärder behöver man planera för att kunna utföra under ett eventuellt utbrotts första timmar?

Tid: Arbete med inspel 3 inklusive redovisning: 30 minuter.

Körschema (exempel)

Inspelstips

- Spelstöd används utifrån deltagarnas kunskapsgrad.
- Spelledaren avgör inspelsformat (tal, e-post, bilder m.m.).
- Kom ihåg att avsätta tid för återställande.
- Spelledaren äger tiden under dagen och är den som medger ev. förändringar.

Tid	Innehåll	Kommentar
09.00-09.05	Gå igenom övningsbestämmelserna	Bilaga 1
09.05-09.50	Moment 1	Momentbeskrivning 1 dokumentatören/utvärderaren dokumenterar
09.50-10.00	Paus	
10.00-10.45	Moment 2	Momentbeskrivning 2 dokumentatören/utvärderaren dokumenterar
10.45-11.30	Moment 3	Momentbeskrivning 3 dokumentatören/utvärderaren dokumenterar
11.30-12.30	Lunch	
12.30-13.30	Moment 4	Momentbeskrivning 4 dokumentatören/utvärderaren dokumenterar
13.30-13.40	Paus	
13.40-14.45	Utvärdering och erfarenhetshantering	Bilaga 6 utvärderare ansvarig

Dokumentationsmall (exempel)

Tips dokumentation

- Dokumentationsmodell ska vara vald innan övningen börjar, dolt protokoll är enklast för dokumentatören.
- Enklast är att föra anteckningar per inspel enligt förslag till mall nedan.

Moment 1 – Mul- och klövsjuka

1.1 Vilka omedelbara åtgärder behöver länsstyrelsen vidta vid en stark misstanke om mul- och klövsjuka, d.v.s. hur hanteras larmet internt på länsstyrelsen?

1.2 Hur organiserar sig länsstyrelsen för att vara förberedda inför ett eventuellt positivt provsvar för mul- och klövsjuka?

1.3 Vilka initiala åtgärder behöver man planera för att kunna utföra under ett eventuellt utbrotts första timmar?

Moment 2 – Mjältbrand

2.1 Vilka omedelbara åtgärder behöver länsstyrelsen vidta vid en misstanke om mjältbrand, d.v.s. hur hanteras larmet internt på länsstyrelsen?

2.2 Hur organiserar sig länsstyrelsen för att vara förberedda inför ett eventuellt positivt provsvar för mjältbrand?

2.3 Vilka initiala åtgärder behöver man planera för att kunna utföra under ett eventuellt utbrotts första timmar?

Moment 3 – PRRS

3.1 Vilka åtgärder ska länsstyrelsen vidta vid uteslutande av diagnosen PRRS?

3.2 Hur skiljer sig länsstyrelsens agerande när det är uteslutande av diagnos jämfört med en reell epizootimisstanke?

Moment 4 – ASF hos vildsvin

4.1 Vilka omedelbara åtgärder behöver länsstyrelsen vidta vid en stark misstanke om ASF på vildsvin, d.v.s. hur hanteras larmet internt på länsstyrelsen?

4.2 Hur organiserar sig länsstyrelsen för att vara förberedda inför ett eventuellt positivt provsvar för ASF hos vildsvin?

4.3 Vilka initiala åtgärder behöver man planera för att kunna utföra under ett eventuellt utbrotts första timmar?

4.4 Hur skiljer sig länsstyrelsens agerande när det gäller en misstänkt smitta hos vildsvin jämfört med en misstanke i en grisbesättning?

Utvärderingsenkät syfte och mål

(Denna utvärderingsenkät syftar till att de övande ska självskatta i vilken utsträckning aktören har uppfyllt fastställt syfte och mål. Organisationen kan vid behov göra förändringar i utvärderingsenkäten. Utvärderingsenkäten delas ut till de övande i samband med övningens utvärdering och ligger till grund för resultatets analys och för utvärderingsrapporten.)

Namn:

Organisation/Funktion:

1. I vilken utsträckning finns kunskap i organisationen om att olika epizooti-sjukdomar har mer eller mindre allvarliga konsekvenser?

4 – Mycket stor utsträckning

3 – Stor utsträckning

2 – Liten utsträckning

4 - Inte alls

Motivera:

I vilken utsträckning finns kunskap i organisationen om att den risk som en misstanke utgör ska styra vilka omedelbara åtgärder som krävs?

4 – Mycket stor utsträckning

3 – Stor utsträckning

2 – Liten utsträckning

4 – Inte alls

Motivera:

2. I vilken utsträckning finns planer/rutiner för vilka förberedelser som krävs inför ett eventuellt positivt provsvar?

4 – Mycket stor utsträckning

3 – Stor utsträckning

2 – Liten utsträckning

4 – Inte alls

Motivera:

3. Fråga

4 – Mycket stor utsträckning

3 – Stor utsträckning

2 – Liten utsträckning

4 – Inte alls

Motivera:

4. Fråga

4 – Mycket stor utsträckning

3 – Stor utsträckning

2 – Liten utsträckning

4 – Inte alls

Motivera:

Utvärderingsrapport

Rapport för seminarieövning – misstanke och åtgärder för länsstyrelsen vid epizootimisstankar

Organisation:

Datum:

Datum för övningens genomförande:

Beskrivning av övningen

Format

Seminarieövning med fokus på misstanke och åtgärder för länsstyrelsen vid epizootimisstankar.

Syfte

- att öka kunskapen om vilka omedelbara åtgärder som ska vidtas vid en misstanke av en epizootisjukdom och vilken planering som krävs inför ett eventuellt positivt provsvar samt
- att öka kunskapen om hur åtgärderna som vidtas kan anpassas för att stå i proportion till den risk som misstanken utgör

Metod

Utifrån följande mål (se nedan) skapades ett antal inspel och diskussionsfrågor som möjliggjorde för deltagarna att genom diskussion och analyser nå de uppsatta målen för övningen. Diskussionen leddes av en spelledare som hade inspel och spelstöd till sin hjälp för att lotsa deltagarna mot målen. Förloppet observerades och dokumenterades av dokumentatören/utvärderaren. Detta tillsammans med utvärderingsprotokoll ligger till grund för denna rapport.

Mål

- Deltagarna har kunskap och förståelse om att olika epizootisjukdomar har mer eller mindre allvarliga konsekvenser.
- Deltagarna ska veta att den risk som en misstanke utgör ska styra vilka omedelbara åtgärder som krävs.
- Deltagarna ska veta vilka förberedelser som krävs inför eventuellt positivt provsvar.

Övningsdeltagare

Roll	Namn

Utvärderingsmetod

Utvärderingen bestod i att ta reda på och dokumentera hur det gick i övningen och varför det blev så. Utvärderingen bestod av två delar, en självskattande del som de övande själva genomförde efter avslutad övning via en enkät, och en andra del som bestod av att ansvarig utvärderare följde de övande under övningen och noterade de övandes diskussioner och slutsatser i förhållande till målen. Dessa två underlag har sedan vägts samman och legat som grund för utvärderingen.

Resultat från övningen

(Övningsansvarig lägger in det sammanställda resultatet från analysen av observationerna och måluppfyllelsen under respektive mål och rubrik nedan. Under rubriken Observation sammanställs utvärderarens noteringar om respektive mål utifrån observationer från övningen och utvärderingen. Dessa kan presenteras i punktform och beskrivas utifrån respektive identifierad notering. Dessa observationer utgör tillsammans med självskattningsenkäterna, som bifogas i detta dokument, en sammanställning utifrån målen).

Deltagarna har kunskap och förståelse om att olika epizootisjukdomar har mer eller mindre allvarliga konsekvenser.

Observation

Hur gick det?

Varför blev det så?

Styrkor?

Brister?

Målbedömning:

Deltagarna ska veta att den risk som en misstanke utgör ska styra vilka omedelbara åtgärder som krävs.

Observation

Hur gick det?

Varför blev det så?

Styrkor?

Brister?

Målbedömning:

Deltagarna ska veta vilka förberedelser som krävs inför eventuellt positivt provsvar.

Observation

Hur gick det?

Varför blev det så?

Styrkor?

Brister?

Målbedömning:

Utvecklingsområden och vidare arbete

(Övningsansvarig fyller på nästa sida i utvecklingsområden och beskriver vilka åtgärder som bör genomföras för att nå högre insikt och kunskap.

Rekommendationerna skriver utvärderaren under denna rubrik. De kan skrivas i punktform och motiveras med fritext. De åtgärder som måste genomföras för att uppnå rekommendationerna bryts ned och noteras i nedanstående handlingsplan).

Rekommendationer

- Xx
- Xx
- Xx
- Xx

